

Orta Anadolu Ekonomi Forumu – Açılış Konuşması

03 Eylül 2019 Salı

PROTOKOL SIRASI İLE SELAMLAMA

Sivas Kongresinin 100. Yılına tekabül eden, Orta Anadolu Ekonomi Forumu münasebetiyle sizlerle bir arada olmaktan büyük mutluluk ve onur duymaktayım.

Böylesi müstesna bir vesile ile bizleri buluşturan başta üyemiz Ethem Sancak olmak üzere, tüm düzenleyici ve destekleyici kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimi sunar; tüm katılımcı ve davetlileri huzurlarınızda saygı ve muhabbetle selamlarım.

Kıymetli misafirler, Değerli katılımcılar,

“Eğer uğruna ölmeye hazır değilseniz özgürlük kelimesini lügatınızdan çıkarın” diye söylüyor Malcom X. Bizler, öyle bir tarihin evlatlarıyız ki özgürlüğümüz için değer biçmeyiz. Bedel öderiz.

Nitekim, bundan 100 yıl önce bu topraklarda; özgürlük adına topyekun bir mücadelenin bayrağı havalandı. Sivas Kongresi, tüm dünyaya aslında şunu söyledi: **Bizdeki milli iradeyi, her ne sebeple olsun kıramazsınız.**

Bugün Dünya yeniden şekilleniyor. 100 yıl sonra sanki tekerrür edercesine yeniden ulusların iradeleri sınanıyor.

Küresel sistemin yeni güç odakları ve yeni ticaret yolları belirlenirken; ulusal ekonomiler ve yerel farklılıklar yeniden, kendi kimlikleriyle ekonomi sahnesinde varlık alanı açmaya çalışıyorlar.

Bakınız rakamları konuşuralım. Rakamlar bize son 30 yılda yeniden şekillenen dünya pazarını gösterebilir:

1990 yılında ABD ekonomisi, küresel ekonominin dörtte birini kapsıyordu. Avrupa Birliği ülkeleri ise %32 ile ABD için ciddi bir tehditti. Bu iki kutuplu Dünya düzeninde, aynı yıl Çin'in küresel ekonomi içindeki payı yalnızca %2, Doğu Asya ülkelerinin payı ise %17'di.

Bu dönem içinde Türkiye'de neler oluyordu? 1990'lı yıllar Türkiye'nin yüksek enflasyon ile büyümeyi finanse ettiği yıllardı. % 4,5'lara varan ekonomik volatilité ile ülkemiz istikrarlı büyüme stratejisinin çok uzağında kalan ve tüm gücünü terörle mücadele için harcayan bir ülkeydi.

Yeni dönemin İktisadi mimarisinin belirlendiği milat olarak kabul edilen 2008 yılına gelindiğinde ise; ABD'nin küresel ekonomide kapladığı alan %23'e, AB'nin 30'a inerken, Çin'in payı %7'lere yükseldi.

Bu yıllarda Dünya Ticaret Örgütü'nün Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması'na Çin nedeniyle yansıyan başvurular artmaktaydı.

Yeni küresel oyuncu, agresif üretim ve pazarlama stratejisiyle adeta dünya ticaretine saldırmaya hazırlanıyordu.

2018 yılına gelindiğinde ABD, dünya ekonomisindeki payını korurken, AB giderek kan kaybetmeye başladı. %22'lik payı ve kendi bünyesinde giderek artan çatlak sesleri ile AB, yeni küresel güce payını kaptırdı. Küresel pastada Çin'in %16'ya, Doğu Asya ülkelerinin %25'e yükselmesi Türkiye'yi de yeniden yapılanmaya ve yeni bir ekonomik paradigma benimsemeye mecbur kıldı.

Kıymetli misafirler,

Malumunuz 2008 krizi aslında bir finansal krizden çok öte bir şeydi. Bir iktisadi kırılmaydı ve dünya ekonomisindeki temel doğrularımızı değiştirdi.

Çok karmaşık kavramlara uzanmaya gerek yok, temel meselenin yani paranın bile tanımını değiştirdi. Para neredeyse bir emtia pozisyonu aldı.

Nakti kimliğinden çıktı ve kaydi hatta bir vaad senedi gibi hareket etmeye başladı.

Devletler küreselleşmenin aşırı ısındığı ekonomilerini ulusallaştırmayı ve sakinleştirmeyi denediler.

Türkiye genç bir ülkeydi. Kapitalizmin keskin manevralarından henüz o kadar da yıpranmış bir yer değildi burası.

İyi niyetli insanların, tacirlerin ülkesiydi. Genç, hevesli ve kaynakları çok iştah kabartıcı bir ülkeydi.

Ve en önemlisi 2008 temel kırılmasını başlatan finansal parametrelere dair bir kirlenme bizde mevcut olmadığından çok fazla etkilenmedik. Sayın Cumhurbaşkanımızın çok güzel bir ifadesi vardı: Teğet geçti.

Ancak bugün geldiğimiz noktada gelecek projeksiyonları çok daha ihtiyatlı olmamızı söylemektedir.

Kıymetli misafirler, Değerli katılımcılar

Bundan bir asır evvel bu topraklarda mandacılık kesin olarak reddedildi.

Bugün dünya ekonomisindeki yeknesak paylaşım, çok daha zorlu bir sürecin bizi beklediğine işaret etmektedir: 4 kutuplu dünya düzeni.

IMF verilerine göre 2023 yılındaki dünya küresel ekonomik paylaşım şu şekilde öngörülmektedir: ABD %22, AB %20, Çin 19, Doğu Asya %28.

Zorlu ve sert bir ticari arenanın bizleri beklediğini söylemek herhâlde yanlış olmaz.

Bugün gelinen aşamada, ABD'nin - başta Çin olmak üzere - Doğu Asya ülkelerine olan bağımlılığını azaltmaya yönelik hamleleri, küresel ekonomiyi "ticaret savaşları" denen sürece sürüklemiştir.

Liberal politikalar terkedilmiş ve "korumacı" politikaların revaçta olmasına neden olmuştur.

Bu gelişmeler kapsamında önemli bir eksen de Çin'in Kuşak Yol diye bilinen projesidir.

Bu proje; 65 ülke, 4,4 milyar nüfus ve küresel ekonominin %55'ini kapsamaları bakımından oldukça önemli.

Bizler bu koridorun belirleyici ülkesi pozisyonundayız. Ancak burada bizim açımızdan oldukça kritik bir alan da söz konudur:

Projenin ekonomik koridorlarının geçtiği Orta Asya, Orta Afrika ve Arap ülkelerinin kalkınma ve ekonomik çıkarlarının Çin tarafından ilan edilen proje amaçları ile denk düşmesi.

Bu durum, yatırım hatlarının ve ekonomi güvenliği kavramının yeniden elden geçirilmesini, gerekli hatta zorunlu kılmaktadır.

İsmet Özel'in güzel bir sözü vardır. Der ki "Her şeyin bir bedeli vardır. Size huzur verdim diyenler sizden ne aldıklarını da söylesinler".

Çin bugün pek çok alanda ticaretin domino gücü gibi algılanmaktadır.

Ancak bu durum yeni bir hegemonyanın da ayak seslerini bizlere unutturmamalıdır.

Üstelik bu yeni güç, hem nüfus hem de jeopolitik konumlanma açısından uzak kıtanın deniz aşırı müdahaleleri ile kıyaslandığında çok daha sıcak bir tehdittir.

Aynı şekilde Orta Asya ve Asya Pasifik'te kurduğu istihbarat gücü de eklendiğinde gelecekte yaşayacağımız çok daha yakın bir tehdidi de göz önüne sermektedir: **Ekonomik İstihbarat Savaşları.**

Bu bağlamda sadece ekonomik parametrelerimizi değil aynı zamanda güvenlik algılarımızı da gözden geçirmenin tam zamanıdır.

Kıymetli misafirler

Sıklıkla dile getirdiğimiz bir kavram var: **Saha bilgisinin yeni dünya düzeninde ekonomik üstünleri yöneteceği.**

Kuşak yol projesi tamamlansın ya da tamamlanmasın; mesele bu projenin oluşturacağı ticari üstünlüklerden ziyade, bu hat içindeki veya bu hattın hinterlandındaki tüm ülkelerin ticari bilgisine temas yakınlığı oluşturmaktır.

Bu türden kuşak hatlarının oluşturulma nedeni bir bakıma ülkelerdeki ekonomik sahanın derinliğini keşfetme ve kontrol altına almaktır.

Bundan bir asır evvel burada, Sivas Kongresi'nde Misak-ı Milli esasları benimsendi.

Tam bağımsızlık ve milli egemenlik ilkeleri temel prensip olarak kabul edildi.

Bugün yenedünya düzeni milli sınırların güvenliğini sağlayacak ulusal güç unsurlarını yeniden tanımlıyor.

Milli ekonomilere sözde yeni misak-ı milli sınırları dikte ediyor.

Bunlara bilhassa hazırlıklı olmamız gerekmektedir.

Bizler MÜSİAD olarak bu konuda geniş çaplı bir master plan hazırladık.

Meselemiz Türkiye'dir şiarıyla çıktığımız yolun 30. Yılında "İyi günde kötü günde ezel ebed beraber" diyerek ülkemizin ekonomik aktörlerinin bir arada ve senkronize bir şekilde yürümesi gerektiğinin altını çizdik.

Kendi kurumsal yapılanmamızı da bizi bekleyen yenedünya düzeninin yeni gereklerine göre tamamladık.

Kıymetli misafirler,

Ulusal gücün ölçülmesi; Ekonominin, milli gücün temel unsuru olarak görülmesi ile mümkündür.

Bizler, milli ekonomi hamlemiz adına, Şöyle bir denklem ile hareket ettik:

Temel ulusal kaynaklar, ulusal performansı belirler. Ulusal performans, Ekonomik yeterlilik için esastır.

Nedir bu ulusal kaynaklar? Elbette;

AR&GE ve inovasyon yönetimi

Girişim Fonlarının Yönetimi

Nitelikli insan kaynakları Oluşturma

Finansal ve milli sermaye kaynakları

Fiziksel, doğal ve turizm kaynakları

Ve nihayet Altyapı yatırımları.

Bu kaynakların yerinde ve doğru kullanımı bizleri, ulusal performans aşamasına taşır. Yani ekonomi, bir milli güç ölçümü haline gelir.

Ulusal performansımız ise üç temel bileşen ile ölçülür:

Sermayenin güvenliği

İktisadi istihbarat oluşturma

Ticari ve ekonomik diplomasi

Bu üç temel bileşende ortaya çıkaracağımız rekabet avantajı, ülkemizi ekonomik yeterlilik mertebesine ulaştırır:

Ekonomik yeterlilik günümüz yeni dünya düzeninde kilit faktördür.

Stratejik kaynakların gelecek planlamasının yapılması ve değişime anında tepki verebilme kapasitesi yani “ekonomik refleks” bizlerin iktisadi savaş, mücadele kabiliyetinin bir göstergesidir.

Kıymetli misafirler,

Ekonomi güvenli ve ekonomik istihbarat, yeni iktisadi mimarinin bize getirdiği yeni manevra ve yönetim alanlarıdır. Bunlar yeni siyasi unsurlarıdır.

Buralarda yapılacak çalışmalar bizi hem güçlü hem de tüm ticaret hat ve kuşaklarının kilit ülkesi haline getirecektir.

İşte tam da bu noktada saha bilgisinin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

İktisadi savaş, sadece bir ticaret savaşları serisinin devamı değildir.

Yeni dönemde diplomasi ve iç siyaset dünya küresel Pazar paylaşımında adeta bir maşa gibi kullanılmaktadır. Bunun en belirgin örneğini AB içindeki Brexit sürecinde yaşamadık mı? Olaya bir de bu açıdan bakmayı öneririm.

Her iki taraf da Brexit'i en az hasar ile kapatmanın yollarını ararken, bu süreç aynı zamanda AB'nin geleceğine dair önemli ipuçları sunuyor.

AB ülkelerini bekleyen bu zorlu dönemeçte; Türkiye açısından birinci öncelik, AB ile ilişkilerden ziyade AB üyesi olan ülkelerle ikili ilişkilerin derinleştirilmesi olacaktır.

Kıymetli misafirler,

Muhammed Said ne güzel söylemiş; Yaşamak sanat ise birlikte yaşamak büyük sanattır.

Batı ülkeleri arasında fikir ayrılıkları ve çıkar tartışmaları yaşanırken, gelişmekte olan ülkeler arasındaki iş birliğinde ise artışlar gözlenmektedir. Bu platformların başında ise BRICS gelmektedir.

Bu birliktelik hareketi, sadece bir ticaret ortaklığı değil aynı zamanda gelişmekte olan ülkeler için daha adil bir dünya düzeni beklentisi meydana getirmiştir.

Dünya ekonomisinin yaklaşık beşte birini oluşturan BRICS'e üye ülkelerin nüfusu dünya nüfusunun %40'ını kapsamaktadır.

Bu uluslararası grubun üye devletleri, dünyadaki maden rezervinin de % 60'ına sahipken, aynı zamanda tahıl ürünlerinin %40'ını da bu ülkeler üretmekte ve dünyanın erzak deposu konumunda bulunmaktalar.

Burada ülkemizin söz sahibi olması, stratejik bir adım olacaktır.

Sayın devlet başkanımızın deyiimiyle: Dünya beşten büyüktür.

Bakınız Kıymetli misafirler; böylesi bir söz, bir başkaldırının, bir meydan okumanın onurlu bir duruşun özetidir.

Bundan 100 yıl önce bu topraklarda milli iradenin karşısında kimsenin duramayacağı ve adalet için savaşan insanların yüreklerinin gücünün satın alınamayacağı ispatlanmıştı.

Ve bu dik duruş bugün burada bu kadar yürekli insanı bir araya tekrar getirebilmektedir.

G7'ye karşı oluşan E 7 yapısı bugün bize adeta şunu söylemektedir: Eski köye çok yeni adetler lazım.

Çok kutuplu bir sisteme doğru giden uluslararası ortamda E7 konsepti önemsenmelidir, zira yükselen bu 7 ülkenin 2050'ye kadar G7 ülkelerinden %75 daha geniş olması beklenmektedir.

Bu yüzden Türkiye de bu öngörüü dikkate alıp hem ekonomik ilişkilerini hem de diplomatik kararlarını bu yeni sisteme göre almaktadır.

Kıymetli misafirler,

Türkiye zor bir coğrafyanın kadim bir medeniyetidir.

Kendine münhasır değerleri ve dünya diplomasi tarihine hediye ettiği kavramlarıyla dimdik ayaktadır.

Hangi devletin başına gelse yerle yeksan olur denen ne fırtınalardan işte bu kadim devlet geleneğinin verdiği tevekkül ve tefekkür ile ayağa kalkabilmiştir.

Elhamdülillah bizler özellikle son 17 yıldır dimdik ayakta ve mağrur bir şekilde bu mücadeleyi her safta ve safhada vermekteyiz. **Vermeye de devam edeceğiz.**

Kıymetli misafirler,

Sivas Kongresi ile gücünü halktan alan yepyeni bir otorite çıkmıştı. Bugün bizler, milletimizin desteği ile yepyeni bir Türkiye'yi birlikte inşa ediyoruz.

Uluslar arası konjonktüre uyumlu milli bir ekonominin yerel unsurlarını ortaya çıkararak ilerliyoruz.

Ben de bir sanayiciyim. Gururla söylüyorum ki bir yatırımcıyım.

Koşullar ne olursa olsun, memleketimizin bekası uğruna her şerait altında, elini taşın altına koymak gerektiğine inanan, yürekli insanların oluşturduğu bir sermaye platformunun da başkanlığını yapıyorum.

Bizler MÜSİAD olarak ve ben naçizane bir Türk Sanayici olarak her vesile gördüğümüz tabloyu hem devletimiz hem de yöneticilerimizle paylaşıyoruz.

Saha başka bir şeydir. Sahadan gelmek sizi milletin parçası haline getirir. MÜSİAD, bu nedenle bir memleket meselesidir.

Ne mutlu bize ki böylesi bir organizasyonun ev sahipliğini üstlenen kuruluşumuz da bir MÜSİAD üyesidir.

Bizler yepyeni bir heyecanla ÷lkemizin şahlanma ser÷venine katkıda bulunmak adına bir tazelenme süreci başlattık.

Burada amaç, yenedünya düzeninin çok kutuplu ve tehditkâr resmini görerek milli bir ekonomi hamlesini başlatmaktı.

Bugün burada yurt içinde ve yurtdışında 311 noktaya yayılmış ve dünyanın en geniş sermaye platformlarından biri olan MÜSİAD'ın yeni ekonomi şiarını huzurlarınızda ilk kez paylaşmak isterim.

Sivas Kongresinin yapıldığı ve bir millet mücadelesinin başladığı bu toprağın bereketine inanarak hazırladığımız modelin de bu bereketten istifade etmesini dilerim.

Bizler, kendi tazelenme sürecimizi, memleketimizin iktisadi dönüşümüne hizmet edebilmesi adına bir ekonomik plan olarak da tasvir ediyoruz:

Neler yapılmalı? Nasıl destek verilmeli? Beraber şiarının hakkı nasıl verilmeli? Sorularının yanıtını arıyoruz.

Tazelenme ile başlayan kurumsal sürecimizin yaygınlaştırılması bizim temel iktisadi gayemizdir.

Bu nedenle hazırladığımız plan; milli bir atılımdır, bir iktisadi paradigma değişimidir. Plan, sermayenin milli olana doğru el değişimidir.

Zorunluluğun değil, mutabakatın doğal sonucudur. Yeni yönetim anlayışının ekonomideki karşılığıdır.

Plan, taklidin değil özgün olanın arayışıdır. **2023 sonrasının hazırlığıdır**

Plan, görüntünün değil, mimarinin değişimidir. **Zümrelerin değil halkın gerekliliğidir**

İktisadi geleneğe doğru yeniden bir altyapı yatırımdır

Planımızın adı, bu nedenle MİM'dir. Milli İktisadi Mimari...

Burada amaç, ulusal gücün ölçümlenmesi adına yukarıda bahsettiğim yeni denkleme uyumlu yerel avantajların ve bölge ekonomilerinin yeniden canlanması ve proje odaklı üretim-ticaret-ortaklık ve yatırım hattına geçmektir.

Çünkü biliyoruz ki bir ülkede paranın gücünü, o ülkedeki üretim gücü belirler.

Bu modelde amaç, sermayeyi ölçeklendirmek ve sınıflamak değil; tabana yayılmış, tabandan beslenen bir ağ ekonomisi oluşturmaktır.

Bir şeyi çok iyi biliyoruz; Tabanda karşılık bulamayan ya da taban sathında geniş bir kabul görmeyen hareketler, uzun ömürlü olmaz.

Aynı durum iktisadi yapılar ve örgütlenmeler için de geçerlidir.

Tabana yayılmış ve geniş bir kitle üzerinde hâkimiyet kurmuş bir sermaye bloku, şu avantajları sağlar:

1. Sermayeyi ayırıştırılmaz, aksine tabana yayar.
2. Sermaye stoku oluşumundaki kayıt dışılığı önler.

3. Sermaye stoku oluşumuna KOBİ benzeri yapıların aktif iştirakini sağlar.
4. KOBİ birleşmelerinin ve büyük sermaye grubu oluşumlarının önünü açar. Üretimde uzmanlaşmayı artırır.
5. Sermaye cenahının iç fonlama sistemi oluşturmasına ve kendi zararlarını bu fon sistemleriyle gidermesine zemin hazırlar. Devletin üzerindeki “şirket kurtarma ve yapılandırma”, teşvik gibi maliyetleri azaltır.

Bunu gerçekleştirmek için tazelenme sürecimizin bu aşamasında MÜSİAD SAHA DERİNLİĞİ adını verdiğimiz genel yapımızı; MÜSİAD GİRİŞİM, MÜSİAD INNOVA, MÜSİAD YEREL VE GLOBAL, MÜSİAD AKADEMİ, MÜSİAD SENKRON

VE NİHAYET MÜSİAD INVEST İLE çeşitlendirdik. Her bir saha bileşenimizin aktif çalışmasını destekleyecek proje bazlı komiteler şeklinde yeniden yapılandık.

Kıymetli misafirler, değerli katılımcılar,

Biz yerelin gücüne inanıyoruz.

Bu nedenle yatırımda yerelleştirme politikasını MİM hareketinin odağı haline getirdik.

Bugün burada açılışını yaptığımız bu program, dikkat edilirse globalden yerele kadar uzanan bir ekonomik hattın çok güzel bir örneğidir.

Bizler yeni dönemde, şehir markaları oluşturmak dedik. Her şehrin bölgesel avantajlarıyla yeniden yapılanması ve yeni bir şehirleşme kurgusuyla imar edilmesini gündeme getirdik.

Çünkü gelecekte devletler değil şehirler yarışacak.

Kendi komite yapılarımızı da hem global değerler hem de yerel avantajları ön plana çıkaracak şekilde kurguladık.

Bizler sözde modern dünyanın, şehirlerimizi katledercesine vurduğu yeknesak kuralları reddediyoruz. Özgünlüğü ve yerel davranışı yok sayan küresel kutuplaşma ve onun ticaret geleneği reddediyoruz.

Bu şuurla Orta Anadolu Ekonomisinin güçlü geçmişiyle müsemma Sivas ilimizi de 100. Yılında ekonomik zafer adına markalaştırmak ve bu modeli diğer illerimiz çapında yaygınlaştırmak, paydaşlarla birlikte hepimizin ortak amacı olmalıdır.

Kıymetli misafirler, milli mücadelenin bu önemli durağında, 100. Zafer yılında bizleri bu anlamlı etkinlik ile bir araya getiren, böylesi stratejik bir buluşmanın tertip edilmesinde emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunar; tüm oturumlarda ele alınacak mevzuların çıktılarınının memleketimiz adına hayırlara vesile olmasını dilerim. Allaha emanet olun.